

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem KP

7/1978

Vysoké n. Jiz. 29.9.1978

60. v ý r o č í v z n i k u Č e s k o s l o v e n s k a

V letošním roce jsme oslavili 30. výročí vítězství pracujícího lidu nad buržoazní reakcí v únoru 1948 jako rozhodující mezník v zápasech za národní a sociální osvobození, který uvolnil cestu k výstavbě socialismu v naší vlasti. Byl logickým dovršením dlouholetých bojů dělnické třídy a lidu, v nichž má významné místo spolu s dalšími událostmi i vytvoření samostatného československého státu v říjnu 1918. Z výročí připadajících na druhé pololetí 1978 bude hlavní pozornost věnována právě této události – 60. výročí vzniku Československa, přičemž bude úzce spojována se všemi ostatními událostmi. K nim na prvním místě patří Velká říjnová socialistická revoluce, která zvítězila před 61 lety. Pod bezprostředním vlivem Velkého října se v našich zemích vystupňovalo národně osvobozené a sociální hnutí lidu, které vyvrcholilo vytvořením samostatného československého státu. Vznik společného státu Čechů a Slováků v říjnu 1918 byl významným historickým pokrokem, předělem v životě našeho lidu a důležitým výsledkem jeho bojů za národní a sociální osvobození. Vždyť po staletích cizí nadvlády a útlaku se v novém státě vytvořil podstatně příznivější rámec pro rozvoj národního života i pro další boje pracujícího lidu za jejich sociální a politická práva. Při objasňování významu vzniku Československa budeme zdůrazňovat, že hlavní silou v tomto národně osvobozeném a sociálním hnutí, v národně demokratické revoluci byly masy pracujících, zejména dělnická třída, která měla největší zájem na jejím důsledném dovršení a přerůstání v revoluci socialistickou. Mohutné akce nejširších lidových vrstev v průběhu roku 1918, zejména pak generální stávka 14. října, znamenaly, že pod bezprostředním vlivem VŘSR vystoupila dělnická třída k rozhodnému boji za rozbití rakousko-uherské monarchie a vyhlášení samostatné Československé republiky. V tomto směru však neměla dělnická třída revoluční vedení, neboť pravicová vůdčí sociální demokracie zcela propadla reformismu a nacionalismu. Tím pomohli české buržoazii převzít 28. října 1918 pokojným způsobem politickou moc a zpevnit její hegemonii v národně demokratické revoluci. Podobně i na Slovensku přešlo politické vedení do rukou slovenské buržoazie. Novému státu vtiskla postupně v letech 1918–1920 třídní charakter buržoazie, využívající vlny nacionalismu, které v těchto jejích snahách aktivně pomáhaly reformistické strany. Vládnoucí buržoazie spojila další osudy Československa se západními imperialistickými mocnostmi a zapojila se po jejich boku do hanebné intervence proti mladému sovětskému Rusku a boje proti mezinárodnímu komunistickému hnutí. Součástí snah buržoazie o upevnění jejího třídního panství bylo pěstování falešných tendenčních legend, které zdůrazňovaly mimořádnou, tzv. osvoboditelskou roli T.G. Masaryka a dalších buržoazních politiků při vzniku Československa.

Byly to dále legendy o úloze československých legií, glorifikující zvláště jejich protisovětská vystoupení a vojenský zásah proti Maďarské republice rad. Mimořádné místo v pěstování těchto mýtů měla i rozsáhlá idealizace tzv. západních demokracií, zdůrazňování zásluh vlád Francie, Velké Británie a USA, zvláště pak presidenta W. Wilsona, o vznik Československa.

Buržoázní propaganda se bude i v souvislosti s 60. výročím vzniku republiky snažit idealizovat éru buržoázního Československa, ožивovat různé legendy a mýty o vzniku ČSR a zároveň útočit na naše socialistické zřízení a internacionální svazky se Sovětským svazem a bratrskými zeměmi.

40. v ý r o č í m n i c h o v s k é z r a d y

Dvacetiletý vývoj československého buržoázně demokratického státu v letech 1918-1938 prokázal, že vládnoucí buržoazie nebyla schopna vyřešit ani jednu ze základních otázek života našeho lidu. Nebyla schopna vyřešit sociální problémy lidových mas a vztahy národů a národností v našem státě, nedokázala zajistit existenci českého a slovenského národa a obhájit státní svrchovanost Československa. Široké vrstvy našeho lidu se na vlastních zkušenostech přesvědčily, že vládnoucí buržoazie je protilidovou, protidělnickou a protisocialistickou silou. V osuných dnech mnichovské zrády v roce 1938 poznaly, že buržoazie je i hluboce protinárodní silou, která v zájmu záchrany svých třídních zájmů doslova obětovala republiku hitlerovskému Německu. Právě ve výše uvedených souvislostech spočívají příčiny, třídní podstata a důsledky mnichovské zrády buržoazie. Mnichovská konference zástupců vlád Velké Británie, Francie, fašistického Německa a Itálie konaná před 40 lety - 29. září 1938 byla komplotem mezinárodní buržoazie proti základním zájmům našeho lidu. Byla výsledkem politiky tzv. usmířování s fašistickými státy, kterou sledovaly západní imperialistické mocnosti protisovětské cíle. Pro náš lid je trvalým symbolem zrády západních velmocí; o jejichž spojenectví opírala československá vládnoucí buržoazie bezpečnost země. V naší propagandě a masové politické práci u příležitosti tohoto 40. výročí budeme ukazovat, že přijetí mnichovského diktátu československými buržoázními vládnoucími kruhy proti vůli lidu se stalo projevem otevřené kapitulace a zrády, naprostého selhání buržoazie jako dosavadní vedoucí společenské třídy v Československu.

IX. Národní přehlídka vesnických a zemědělských divadelních souborů ve Vysockém nad Jizerou se koná 21. - 28.10. 1978.

Program:

21.10.-DS V.K. Klicpery: Vlad. Majakovský: Štěníce

22.10.-OS OB Doloplazy: Alexandr Čchaicke: Most

23.10.-Tylovo divadlo OB Ořechev u Brna: Johan Nepomuk Nestroy:
Lumpacivagabundus

24.10.-DS DK MNV Vyšší Brod: Jürgen Fricke: Druhá tvář

25.10.-DS ZK ROH ČSD Meziměstí: Ottio Losseliano: Žert vinaře Agaba

26.10.-DS OB Újezd u Radnic: J.K. Tyl: Paličova dcera

27.10.-DS SZK Bystřice u Benešova: A.P. Čechov: Strýček Váňa

28.10.-DS Vojan Libice nad Cidlinou: Dvojitý tep srdce

Po vyhlášení cen dne 28.10. asi ve 21. hodin oblíbený "Sejkorák"
v Krakonoši.

U p o z o r n ě n í o b ě a n ů m

- 1/ Veterinární ochranná opatření proti vzteklině se prodlužují do 24. listopadu 1978, protože ohniško nákazy je na katastru Vysoké nad Jizerou. Nedodržení ochranných opatření bude stíháno podle § 7 zákona č. 60/61 Sb.
- 2/ Dodávka plynu v měsíci říjnu: Jen 11.
- 3/ Plenární zasedání MěstNV se koná v Krakonoši dne 9. října 1978 v 17,30 hodin.

II. r o č n í k d á l k o v é h o p o c h o d u "K r a j e m

Z a p a d l ý c h v l a s t e n c ů

II. ročník dálkového pochodu "Krajem Západoých vlastenců" a starých sklářských tradic pořádáný turistickým oddílem TJ Jiskra Vysoké n.J. dne 24. června 1978 se těšil nebývalému zájmu turistů z celých Čech, jak dosvědčují písemné dotazy a žádosti o prospekty. Pochod měl 2 trasy -- 50 km a 25 km a byl velmi dobře připraven a organizován. Tři dny před startem musela být narychlo změněná trasa 50 km a z původního záměru přes Jizerku a Bukovec byla nasměrována na Harrachov, Studenov a Rokytnici. Za vzorné vyznačení obou tras děkuje výbor oddílu všem provádějícím členům v čele se s. Jitoušem.

Navzdory vytrvalému deštivému počasí absolvovalo trať 50 km 33 turistů z nichž nutno jmenovat jednoho člena ročníku 1910. Za zmínku stojí též účast turisty z Prahy, který v časných hodinách přijel na skůtru, aby zdárně absolvoval 50. km trať.

Na trasu 25 km se vydalo celkem 116 osob a všichni bez nehody dorazili do cíle. Nejmladšímu pochodníkovi bylo 6 roku. V cíli pochodu obdržel každý účastník diplom a upomínkový odznak s Krakonošem a k tomu občerstvení.

Radost a spokojenost všech účastníků v cíli z překonání jak nevlídného počasí, ale též celé trasy byla patrna z jejich tváře.

Většina turistů si pochvalovala dobře volenou trasu a nechyběla připomínka jednoho pochodníka z Prahy, že je to lepší pochod než Prčice.

Přejeme si a bude vždy naší snahou, aby i příští podobné akce byly neméně úspěšné, staly se dostaveníčkem obdivovatelů krásné krkonošské krajiny a zapsaly se jako významná forma turistické činnosti.

Poděkování výboru oddílu patří též všem členkám a členům na kontrolách v terénu i pokytujícími ochotné občerstvení.

Za turistický oddíl Svatý Karel.

S p o l e č e n s k á k r o n i k a

Narozeniny

5.9. Metoděj Hodyc	75 let
8.9. František Klíma	87 "
9.9. Jiří Nigrín, Praha	80 "
13.9. Marie Dufková	70 "
13.9. Božena Špíková	82 "
15.9. Čeněk Kramář	93 "
15.9. Ludmila Vodsedálková	87 "
19.9. Petr Slavík	80 "
21.9. Anna Kocourová	75 "

Úmrtí

- 5.8. zemřel v Horních Bočernicích Josef Skalský ve věku 71 let
2.9. zemřela ve Tříči Marie Slavíková ve věku 96 let
22.9. zemřel ve Vysokém na dovolené prof. ing. Josef Rón
v září zemřela v Roudnici Věra Beranová, roz. Vodseďálková
ve věku 62 let

Čest jejich památce!

Svatby

- 1.9. oslavili 55. výročí svatby vysočtí rodáci Antonín Špika
a Božena Špíková, roz. Hásková.

Srdečně blahopřejeme!

Ing. Josef Krčmář: Životní prostředí na Vysocku. 7. část.

V roce 1896 bylo zahájeno jednání o rozšíření parku na více než dvojnásobnou plochu. Po přátelském jednání s farářem Lašem došlo k výměně přilehlých farských pozemků za obecní roli u cesty vedoucí k mlýnkům za oboustranné spokojenosti. Úpravu nového parku provedl zahradník Reichel z Maškovy továrny v Sytovém dobře a hlavně levně. Mimo vytýčení chodníků vysázel 554 stromků, zčásti z Navarova, a 1056 keřů, z kterých do dnešní doby toho moc nezbylo. Ve značné části se jednalo o dary občanů a příznivců spolku, zčásti o nákupy. Navarovský lesní věnoval parku duglasky a duby, z těch bylo však podle zlé tradice do roka opět 6 kusů polámáno. Ve výkaze zemědělské radě hlásil spolek do Prahy, že od roku 1885 do roku 1905 vysadil 2760 stromů a 1535 keřů v parku, ve městě i okolí. Park od této doby utěšeně rostl a vzrůstal se, ale už méně lze to tvrdit o okrašlovacím spolku. Zasloužilí členové mezitím postupně umírali, nebo přesídlili za svým povoláním a noví činnorodí pracovníci je nenahrazovali. A tak postupem let park rostl v naproniknutelnou džungli. Park spravovala obec, neboť Okrašlovací spolek byl více méně jen na papíře. Když v roce 1914 vypukla první světová válka, nebylo pracovníků, ale nebylo ani zájmu. Pohodlným myslivcem bylo během první světové války do háje daleko, a tak postavili krmelce pro srnčí a zajíce přímo v parku. Až když zvěř doplňovala svůj chudý jídelníček nejen mladými stromky, ale i soukromých ovocných zahradách, byla tomu učiněna přítrž.

V roce 1918 vysočtí rodáci, kteří se scházeli v Praze v kavárně Karla IV. v Žitné ulici, se usnesli vzkřísit okrašlovací spolek. Na jejich popud se městu pod vedením starosty Jetmara podařilo obnovit okrašlovací spolek, jenž se ujal nejen parku, ale také úkolu pořádat ve Vysokém plovárnu. Po málo letech za nadlidské práce zvláště se sháněním úhrady, byla postavena včetně příslušenství pod soutokem potoků kozineckého a vysockého a byla uvedena do provozu v roce 1925. Oba potoky mají dostatek čisté horské vody a stačí zásobovat nejen plovárnu, ale jsou dnes i proto ze značné části zdrojem pitné vody pro Vysoké a široké okolí. Zaslouhují si proto mimořádnou pozornost a péči. Vysocká plovárna je jedna z prvních v celém krkonošském podhůří.

Zaokupace, ale také první léta po ní, zvláště koupaliště chátralo

a zdálo se, že vysočtí usedlíci ztratili o ně naprosto zájem. Po zaniklém okrašlovacím spolku bylo vyhláškou Městského národního výboru odevzdáno do péče výsockého Sokola, kterému to však dlouho trvalo, než se zmohl k činu. Až v poslední době jsme svědky radosného stavebního ruchu a následovně zvýšení počtu vděčných návštěvníků.

P o č a s í v e V y s o k é m n . J i z . v s r p n u

Nejvyšší teplota /maximum/ 24,4 C, loni 25,8 C. Nejnižší teplota /minimum/ 3,8 C, loni 5,5C. Průměrná denní teplota 12,3 C, loni 14,0 C. Celkové množství srážek 208,9 mm, loni 143,9 mm. Počet dní se srážkami 18. Počet dní s výskytem mlhy 3. Počet dní s bouřkami 4. Počet dní se silným větrem až vichřicí 2. Celkově byl letošní srpen teplotně hluboko podnormální, srážkově vysoko nadnormální. Převládalo počasí s velkou oblačností a častými vydatnými srážkami. Ve dnech 8. a 9. srpna prudký vítr a vichřice se silným deštěm, kdy za 24 hodin napršelo 105,3 mm, byly způsobeny značné škody. /Polohlost obilí 30-70 %, olámané větve stromů a vývraty, poškozené střechy domů, poškozené elektrické vedení. Povodeň na Jizeře zaplavila tovární objekty a domy u řeky, strhla most, podemlela silnici. Na konci měsíce je vegetace o 4-5 týdnů opožděna. Jarní pšenice a ovocí jsou teprve ve fázi mléčné zralosti, žito a ječmeny ve fázi žluté zralosti.

Karel Petruška

Větrník vychází měsíčně, kromě července.

Zodpovídá redakční rada. Příspěvky zasílejte MěstNV ve Vysokém nad Jizerou nejpozději do každého 15. v měsíci. Použité i nepoužité příspěvky se nevracejí a zůstávají v archivu.

Cena Kčs 1,-